

MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA

Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota

Številka: 149-0001/2013

Datum: 15. 1. 2014

P O R O Č I L O

**o uresničevanju Akcijskega načrta za neodvisno
življenje invalidov v Mestni občini Murska Sobota
za leto 2013**

Gradivo zbrala in pripravila:
mag. Rofina Bernjak

Murska Sobota, januar 2014

KAZALO:

I.	UVOD	3
II.	URESNIČEVANJE AKCIJSKEGA NAČRTA	4
	CILJ 1: Osveščanje in informiranje javnosti o invalidih, njihovih posebnih potrebah, pravicah in zmožnostih	4
	CILJ 2: Skrb za zdravje in rehabilitacijski programi	5
	CILJ 3: Izvajanje programov in storitev za vključevanje v vsakdanje življenje v domačem okolju	6
	CILJ 4: Zagotavljanje dostopnosti do gradbenih objektov, prometa, možnosti in socialne vključenosti fizičnega okolja in informacij za uresničevanje pravice do enakih možnosti in socialne vključenosti	8
	CILJ 5: Pravica do enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje	9
	CILJ 6: Pravica do dela in zaposlitve	10
	CILJ 7: Zagotavljanje materialne varnosti	11
	CILJ 8 : Skrb za zdravje	11
	CILJ 9: Spodbujanje in zagotavljanje pravice do družinskega življenja in osebne integritete.....	12
	CILJ 10: Vključevanje in udejstvovanje v kulturnih dejavnostih	12
	CILJ 11: Vključevanje in udejstvovanje v športne in rekreacijske dejavnosti.....	13
	CILJ 12: Delovanje invalidskih organizacij v občini in njihovo vključevanje v oblikovanje politike in načrtovanje invalidskega varstva.....	13
	CILJ 13: Mednarodno sodelovanje in spremljanje posebnih potreb za invalide.....	14
III.	ZAKLJUČEK	15
IV.	PRILOGE	16

I. UVOD

Mestna občina Murska Sobota je v mesecu septembru 2010, s podpisom soglasja k vključitvi v projekt »Občina po meri invalidov«, pristopila k izvedbi tega projekta in sicer na predlog nosilca projekta Zveze invalidov Slovenije. V soglasju je župan mestne občine zapisal:

Eno izmed temeljnih vodil Mestne občine Murska Sobota je zagotavljanje čim bolj ugodnih razmer za vsestransko dobrobit njenih občanov in občanov, kar uresničuje z ustvarjanjem pogojev, v katerih imajo, ob upoštevanju in spoštovanju različnosti, vsi enake možnosti dostopa do skupnih dobrin, možnosti kvalitetnega bivanja in udeležbe v družbenem življenju občine. Pri tem je prav posebna skrb namenjena občankam in občanom, ki bi zaradi različnih življenjskih okoliščin utegnili biti prikrajšani. Prav iz navedenega razloga soglašam s tem, da se v Mestni občini Murska Sobota pristopi k vključitvi in izpeljavi projekta »Občina po meri invalidov«, kajti s tem projektom zasledujemo tudi cilj, za takšno družbo, ki bo prijazna vsem.

V okviru aktivnosti v projektu »Občina po meri invalidov« je župan s sklepom št. 141-0001/2010 imenoval posebno delovno skupino, v katero so bili vključeni predstavniki invalidskih organizacij in društev iz naše občine, predstavniki občinskih služb iz Oddelka za gospodarske in negospodarske dejavnosti, Oddelka za infrastrukturo, okolje in prostor ter gospodarske javne službe in predstavnik URI Soča in Zavoda za zaposlovanje. Delovna skupina in Mestna občina Murska Sobota sta skupaj s tesnim sodelovanjem invalidskih organizacij in društev pripravili analizo o položaju invalidov v Mestni občini Murska Sobota. Po navodilih Zveze delovnih invalidov Slovenije je bila analiza pripravljena v skladu s Standardnimi pravili OZN o izenačevanju možnosti invalidov (Rezolucija 48/96, 20. 12. 1993).

Ob tesnem sodelovanju z mestno upravo Mestne občine Murska Sobota je delovna skupina pripravila Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Murska Sobota za obdobje 2011 – 2015. Mestni svet Mestne občine Murska Sobota je Akcijski načrt sprejel na 7. redni seji dne 15. septembra 2011. Akcijski načrt se nanaša na obdobje do leta 2015 in predvideva raznovrstne ukrepe, k izvedbi katerih se lahko zaveže občina, ob upoštevanju zakonskih pristojnosti ter finančnih in drugih možnosti v danem obdobju. Sestavljen je kot Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov v MO Murska Sobota s priložo posebnega dela – prostorske ureditve – prostori, ceste in drugo v Mestni občini Murska Sobota in krajevnih skupnostih Mestne občine Murska Sobota.

Župan Anton Štihec je s sklepom št. 141-0001/2010, z dne 20. 9. 2011 imenoval Svet za invalide, ki ima za nalogo spremljanje izvajanja akcijskega načrta in dajanje poročil mestnemu svetu. Cilji akcijskega načrta vsebinsko sledijo področjem, ki jih vključujejo standardna pravila. Poročilo o izvajanju akcijskega načrta je pripravljeno v sodelovanju z nosilci navedenih nalog v akcijskem načrtu in se nanaša na leto 2013.

II. URESNIČEVANJE AKCIJSKEGA NAČRTA

CILJ 1: OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI O INVALIDIH, NJIHOVIH POSEBNIH POTREBAH, PRAVICAH IN ZMOŽNOSTIH

Osveščanje in informiranje javnosti o invalidih, njihovih posebnih potrebah, pravicah in zmožnostih v Mestni občini Murska Sobota poteka največ preko invalidskih organizacij in društev. Zakon o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/02) v 10. členu določa, da je ena izmed temeljnih nalog invalidskih organizacij tudi ugotavljanje interesov in zagovarjanje potreb invalidov na vseh področjih, ki zadevajo življenje invalidov in prispevajo k osveščanju javnosti ter vplivajo na spremembe v prid invalidom.

Na območju Mestne občine Murska Sobota deluje več kot 15 invalidskih organizacij in društev, ki v okviru svojih programov izvajajo aktivnosti osveščanja in informiranja invalidov in širše javnosti v različnih oblikah. Nekatere invalidske organizacije in društva imajo svoja interna glasila, urejene spletne strani, tako da so vsem zainteresiranim dostopne informacije o dejavnostih in programih, informacije o veljavnih predpisih s področja invalidskega varstva ter postopki in načini za uveljavljanje pravic na področju invalidskega varstva in na področju posamezne invalidnosti, ki obstaja v določenem konkretnem primeru.

Vsem invalidskim organizacijam in društvom pa je dostopno objavljane svojih vsebin v glasilu Mestne občine Murska Sobota – Soboške novine, kjer se na željo organizacije oziroma društva lahko objavljajo njihovi članki. Vendar pa opazamo, da takšne oblike možnosti informiranja invalidske organizacije in društva ne prakticirajo.

Vsa promocijska in informativna gradiva, ki jih izdajajo invalidske organizacije in društva ter druge nevladne organizacije so na voljo na sedežih posameznih društev in organizacij, na različnih dogodkih in prireditvah, ki jih organizirajo, in na strokovnih srečanjih. Nekaj takih gradiv je dostopnih tudi v informacijski pisarni Mestne občine Murska Sobota in v informacijskem kotičku na Centru za socialno delo Murska Sobota.

S ciljem zgodnjega osveščanja in sprejemanja drugačnosti Mestna občina Murska Sobota, v okviru projektov in programov na področju socialnega varstva in zdravstva, tudi financira taka gradiva, ki jih izdajajo posamezna društva in organizacije. Izvedene so bile tudi naslednje akcije:

- V časopisu Soboške novine je bil dne 15. 3. 2013 objavljen članek ustvarjalno-izkustvene delavnice za »Mlade ni ovir«, katerih udeleženci so bili mladostniki iz Dnevnega centra za otroke in mladostnike Kekec ter mladostniki z okvaro vida iz Medobčinskega društva slepih in slabovidnih. V časopisu Vestnik je dne 30.5.2013 bil objavljen članek z naslovom »Knjigo zamenjali z belo palico« - osveščanje dijakov 1-ih letnikov Srednje zdravstvene šole o posebnih potrebah oseb z okvaro vida, simulacija slepote ter hoje s belo palico. Aktivnosti so se odvijale v tednu od 13. 5. 2013 do 17. 5. 2013 na sedežu Medobčinskega društva slepih in slabovidnih. Vključeno je bilo 147 dijakov omenjene šole. Članek »Slepi bodo listali po knjigi« je bil objavljen 19. 9. 2013. Ob mednarodnem srečanju slepih in slabovidnih je bil objavljen članek »Domači najuspešnejši« - v vrtnem kegljanju in šahu.
- V novicah Hiša sadeži družbe je bil objavljen članek o aktivnostih, ki so potekale 30.4.2013, kjer so predstavniki Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota prisotnim udeležencem prikazali različne tehnične pripomočke za osebe z okvaro vida, s katerimi si pomagajo v življenju, hkrati pa so podali napotke kako pristopati na prijazen način do oseb z okvaro vida.

- V Soboških novinah sta bila oktobra 2013 objavljena članka »Dan mobilnosti za invalide« in »Nič o invalidih brez invalidov«.
- Na Osnovni šoli III je bilo v decembru 2013 v 9-tih razredih opravljeno predavanje in delavnice na temo invalidnosti. Otroci so bili seznanjeni z različnimi vrstami invalidnosti in problemi, ki jih spremljajo. Aktivnosti je v imenu Medobčinskega društva invalidov Murska Sobota izvedla ga. Eva Abraham. Medobčinsko društvo invalidov Murska Sobota informira svoje člane in širšo javnost preko njihovih poverjenikov v 12-ih občinah, z zloženko in izvajanjem projektov, ki so namenjeni invalidom in njihovim potrebam. Javnosti so se predstavili tudi skozi različne prireditve, ki so bile medijsko pokrite.
- Društvo gluhih in naglušnih Pomurja je na RTV Slovenija v oddaji »Prisluhnimo tišini« predstavilo skupino za samopomoč.
- V enoti Centra za poklicno rehabilitacijo Murska Sobota je bil dne 24. 10. 2013 izveden seminar Podpora invalidom v delovnem okolju, ki je bil namenjen strokovnim delavcem in mentorjem v invalidskih podjetjih, zaposlitvenih centrih in drugih delovnih okoljih, kjer usposablajo in zaposlujejo invalidne osebe.
- V Centru Naprej se skozi vse leto osvešča in informira javnost o invalidih, posebej o osebah s pridobljenimi možganskimi poškodbami, o njihovih potrebah in zmožnostih. Dne 21. 3. 2013 so sodelovali na posvetu o lahkem branju s strokovnim prispevkom. Sodelovali so na Drugi internacionalni konferenci, ki je potekala od 19. do 21. 9. 2013, s temama: Kako osebam z možganskimi poškodbami ponuditi nekaj več v dolgotrajni rehabilitaciji – primer dobre prakse in Terapevtski pristopi z živalmi. Organizirali so tudi Mednarodni posvet – Terapija z živalmi za osebe s pridobljenimi možganskimi poškodbami.
- Ena izmed oblik osveščanja javnosti je tudi ta, da Mestna občina Murska Sobota vsakoletno razpiše podelitev priznanj za prostovoljce, ki prostovoljno delajo za starejše in invalidne osebe. Mestna občina že vrsto let podpira prostovoljstvo kot nujni element izvajanja programov na vseh področjih in veseli nas, da temu v naši občini sledijo številni posamezniki, društva in organizacije. Župan Mestne občine Murska Sobota preko javnega poziva izbere posameznike in organizacije ter društva v naši občini in jim podarja posebno priznanje v naslednjih kategorijah:
 - Naj prostovoljec / prostovoljka (posameznik),
 - Naj prostovoljno društvo,
 - Naj prostovoljna organizacija in
 - Naj prostovoljni dogodek.
- Medijsko pokrito je bilo tudi srečanje invalidskih organizacij in društev, ki ga vsako leto organizira Svet za invalide pri Mestni občini Murska Sobota, skupaj z društvi in organizacijami. Izvedbo srečanja financira Mestna občina Murska Sobota.

CILJ 2: SKRB ZA ZDRAVJE IN REHABILITACIJSKI PROGRAMI

Preprečevanje, zmanjševanje in odpravljanje posledic bolezni, okvar in invalidnosti je za invalidne osebe izrednega pomena. Programe »Ohranjajmo zdravje« izvajajo, v okviru svoje dejavnosti, skoraj vsa društva in organizacije za svoje člane. Posebne programe pa v okviru Mestne občine Murska Sobota izvajata Zdravstveni dom Murska Sobota in Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota, rehabilitacijske dejavnosti pa izvajajo tudi koncesionarji (fizioterapija).

Eno izmed oblik osebne asistencije nudijo težko telesno in duševno prizadetim osebam tudi družinski pomočniki, ki jim zagotavljajo popolno nego in oskrbo tako, da take osebe lahko živijo v domačem okolju.

- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je v letu 2013 izvajalo skrb za zdravje in rehabilitacijo skozi šest posebnih prilagojenih programov in sicer: prva socialna in osebna pomoč, organizirane tečaje mobilnosti in orientacije,, pomoč starejšim osebam z okvaro vida, opismenjevanje, svetovanje in usposabljanje za rabo tehničnih pripomočkov,, pomoč družinam, osebna asistenca, skupine za samopomoč, sosedska pomoč,... Izvedene so bile tudi preventivne zdravstvene delavnice meritve krvnega sladkorja in krvnega pritiska pod strokovnim vodstvom patronažne službe Murska Sobota.
- Društvo gluhih in naglušnih organizira v poletnih mesecih letovanja članov društva, počitnikovanje socialno ogroženim članom društva, izvajajo socialne programe in svetovanja uporabnikom in izvajajo različne kreativne delavnice.
- Društvo Sožitje Murska sobota izvaja rehabilitacijske in vseživljenjske delavnice: ustvarjalne delavnice, razvijanje motoričnih in funkcionalnih spretnosti, zdravo prehranjevanje,... Naštete aktivnosti se izvajajo vsako leto.
- V Centru Naprej skrbi za zdravje in rehabilitacijo namenja veliko pozornosti, ki obsegajo soodvisno obravnavo uporabnikov. Obravnava je usmerjena na telesno, duševno in socialno področje vključenih posameznikov. Pri uporabnikih se trudijo vzpostaviti ravnotežje med sposobnostmi in potrebami ter jim omogočiti čim večjo neodvisnost pri opravljanju vseh življenjskih potreb. Rehabilitacijske programe opravljajo tudi druga društva in organizacije: Društvo multiplo skleroze, Društvo gluhih in naglušnih, Društvo invalidov,...
- Mestna občina invalidnim osebam zagotavlja osnovno zdravstveno zavarovanje, če ne morejo biti zavarovane iz drugega naslova.

CILJ 3: IZVAJANJE PROGRAMOV IN STORITEV ZA VKLJUČEVANJE V VSAKDANJE ŽIVLJENJE V DOMAČEM OKOLJU

Invalidske organizacije in društva ter druge nevladne organizacije izvajajo v okviru svoje dejavnosti tudi programe in storitve, ki krepijo in omogočajo aktivno vključevanje invalidnih oseb v vsakdanje življenje. Invalidne osebe imajo zaradi svoje invalidnosti veliko ovir v številnih življenjskih situacijah, kot so sodelovanje z javnimi institucijami, stanovanjske razmere, izobraževanje, zaposlovanje, usposabljanje, izobraževalno-komunikacijske tehnologije, zdravje.

Med strokovno podpirne programe in storitve invalidskih organizacij, društev ter drugih nevladnih organizacij štejemo informiranje in osveščanje, pomoč na domu in osebno asistenco, svetovanje in psihosocialno podporo, reševanje socialnih stisk posameznika, pravno svetovanje, zagovorništvo, podporo pri medicinski in zaposlitveni rehabilitaciji ter izobraževanju, storitve prevozov, družabništvo in organizacijo letovanj ter rekreacijske, športne in kulturne aktivnosti.

- Mestna občina Murska Sobota za starejše občane, med katerimi so tudi invalidne osebe, vsako leto, v mesecu oktobru ali v novembru, organizira »Teden starejših občanov«. V omenjenem tednu se organizirajo naslednje aktivnosti:

- Obravnavanje kompleksne problematike starejših in invalidnih občanov v okviru krajevnih skupnosti in mestnih četrti ter organizacija konkretnih oblik pomoči posameznikom (ureditev stanovanja, nabava in priprava kurjave, nabava ozimnice, ipd.).
 - Obiski bolnih in invalidov, z namenom ugotovitve potreb po pomoči institucij (potreba po varstvu in negi na domu, urejanje raznih pravic, materialna ogroženost) ter obveščanje o tem Center za socialno delo Murska Sobota.
 - Obiski starejših in invalidnih oseb, ki preživljajo jesen življenja v domovih za starejše, s čimer se jim da občutek, da niso pozabljeni.
 - V vrtcih, osnovnih in srednjih šolah posvetijo pozornost pojavu starosti in staranja. Z javnimi pohvalami se nagradi učence, ki sodelujejo pri razreševanju problematike starejših in invalidnih oseb pri različnih organiziranih oblikah pozornosti do njih.
 - V Domu starejših Rakičan ta teden obeležijo z različnimi aktivnostmi.
 - V tem tednu se organizirajo tudi razne kulturne prireditve za starejše in družabna srečanja.
 - Predstavniki posameznih krajevnih skupnosti in mestnih četrti obiščejo starejše in invalidne osebe, ki so materialno ogroženi na domu in jim razdelijo pakete Rdečega križa.
- Društvo upokojencev že več let izvaja projekt Starejši za starejše oziroma Starejši za boljšo kakovost življenja. V tem času so obiskali 3600 starejših ljudi in invalidov, letno 500. Ugotavljajo, da je vse več starejših ljudi socialno ogroženih, saj marsikatera pokojnina od starejših predstavlja edini vir preživljanja širše družine. Stopnjuje se tudi nasilje nad starejšimi. Podatke pridobljene na podlagi anketiranja starejših posredujejo pristojnim institucijam. Društvo sodeluje z drugimi humanitarnimi organizacijami in društvi ter javnimi zavodi na področju sociale in zdravstva.
 - Mestna občina Murska Sobota zagotavlja izvajanje storitve Pomoč družini na domu, ki jo izvaja Dom starejših Rakičan. V letu 2013 je to storitev mesečno povprečno prejelo cca 30 uporabnikov iz naše občine. Sredstva za izvajanje te storitve v celoti zagotavlja občina v proračunu. Storitev se izvaja v okviru Doma starejših Rakičan. Smotrna je z vidika manjše izpostavljenosti pritiskom na oblikovanje ekonomske cene, možnosti racionalizacije stroškov, večje fleksibilnosti pri kadrovske zasedenosti in izpadih (bolniške, dopusti), kadrovske zasedbe in usposobljenosti kadra, celotnega spektra storitev, ki jih lahko ponudimo starejšim in invalidnim osebam (dnevno varstvo, varovana stanovanja, institucionalno varstvo, lastna tržna dejavnost – kosila, družabni dogodki, možnost socialnega vključevanja uporabnikov storitve pomoči na domu).
 - Trenutno se v institucionalnem varstvu nahaja 30 invalidnih oseb, ki so vključeni v sedmih zavodih. Občina za njih plačuje delne oziroma celotne oskrbne stroške. V letu 2013 je za ta namen bilo porabljenih okrog 258.000,00 EUR. Prav tako se za starejše in invalidne osebe zagotavljajo sredstva za plačilo družinskih pomočnikov. V letu 2013 je občina poravnala stroške za plačilo 5,5 družinskih pomočnikov, stroški so znašali 45.000,00 EUR.
 - Vsako leto Mestna občina Murska Sobota ob novoletnem času obdaruje starejše in invalidne osebe, ki se nahajajo v zavodih in sicer na ta način, da jim kupi manjša darila in da jih predstavniki občine obiščejo v samem zavodu, jih nagovorijo in z njimi preživijo čas v razgovoru o njihovem življenju in potrebah.
 - Mestna občina Murska Sobota sofinancira programe s področja socialnega varstva in varovanja zdravja. V letu 2013 se je izvajalcem programov sofinanciralo 14 programov za osebe z različnimi vrstami invalidnosti v višini 10.300,00 EUR in sicer:
 - Združenje multiple skleroze Slovenije - program Rehabilitacijski programi za invalide,

- Ozara, združenje za kakovost življenja - program Dnevni center za osebe s težavami v duševnem zdravju – invalidi,
 - Medobčinsko društvo invalidov Murska Sobota - program Socialno vključevanje invalidov v skupnost,
 - Sožitje, društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju - programi svetovanja duševno prizadetim,
 - Društvo gluhih in naglušnih Pomurja - program Socialno vključevanje invalidov v skupnost,
 - Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije - programi humanitarnih organizacij in društev,
 - Društvo slepih in slabovidnih Pomurja - programi humanitarnih organizacij in društev,
 - Društvo vojnih invalidov Pomurja - programi humanitarnih organizacij in društev,
 - Ustanova Mali vitez - programi humanitarnih organizacij in društev,
 - Društvo revmatikov Slovenije – programi rehabilitacije,
 - Jahalno terapevtsko društvo – program Jahanje za otroke s posebnimi potrebami in program Jahanja za osebe v duševnem zdravju in
 - Društvo Vita za pomoč po nezgodni poškodbi glave – program Osebna asistenca in klubska dejavnost v MO M. Sobota.
- Mestna občina Murska Sobota preko Javnega stanovanjskega sklada zagotavlja prilagojena najemna stanovanja, z določeno kvoto stanovanj prilagojenih za invalide. Občina zagotavlja sredstva za subvencioniranje najemnin za neprofitna stanovanja tudi za invalidne osebe. Sredstva zagotavlja letno v proračunu in se bodo za ta namen zagotavljala tudi v prihodnjih letih. Najemna stanovanja v Mestni občini ima 17 invalidnih oseb.
 - V letu 2013 je Mestna občina Murska Sobota omogočila brezplačne vozovnice invalidnim osebam za mestni avtobus Sobočanec in sicer gibalno oviranim osebam ter članom invalidskih organizacij in društev, ki so upravičenost dokazovala z veljavno izkaznico pripadajočemu društvu. Sredstva se vsakoletno zagotavljajo v proračunu.
 - Večjim trgovskim centrom je bila poslana pisna pobuda za organiziranje oziroma zagotovitev spremstva za invalide pri nakupih. Po preverjenih informacijah imajo nekateri trgovski centri organizirano pomoč pri nakupih, ki jih opravljajo invalidi.

CILJ 4 : ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI DO GRADBENIH OBJEKTOV, PROMETA, MOŽNOSTI IN SOCIALNE VKLJUČENOSTI FIZIČNEGA OKOLJA IN INFORMACIJ ZA URESNIČEVANJE PRAVICE DO ENAKIH MOŽNOSTI IN SOCIALNE VKLJUČENOSTI

Cilj vseh prizadevanj je ustvariti okolje, ki bo prijazno in prijetno za delo in življenje vseh ljudi, urediti dostopnost do dela, znanja, informacij, ustvarjati enake možnosti do enakih življenjskih priložnosti za invalide in neinvalidne oziroma ljudi s posebnimi potrebami ter zagotoviti tehnično podporo tistim, ki jo potrebujejo za uspešno vključitev v življenje in delo.

Glede na analizo o položaju invalidov v Mestni občini Murska Sobota in Akcijski načrt predstavljamo izvedene ukrepe v letu 2013.

Ukrepi v letu 2013

- Pri Glasbeni šoli v Murski soboti so bile sanirane požarne stopnice, ki so segale do polovice pločnika.
- Izgrajene so bile sanitarije za potrebe invalidov v središču mesta Murska Sobota.

- Popisana je bila trasa s predlogi lokacij, ki jih je potrebno prilagoditi osebam z okvaro vida z navedbo pomanjkljivosti arhitektonskih ovir, ki jih je v Mestni občini Murska Sobota potrebno odstraniti.
- Društvo gluhih in naglušnih ima v lasti prenosno indukcijsko zanko, ki pokriva 300 kvadratnih metrov in se uporablja v lastne namene ter brezplačno in je na voljo tudi vsem zainteresiranim organizacijam in institucijam na območju Pomurja.
- Narejen je bil pregled pomanjkljivosti delovanje indukcijske zanke in dostopa za invalide v prostorih večnamenske kulturne dvorane v Murski Soboti.

Na Svetu za invalide je na četrti seji v letu 2013 bila izpostavljena neustrezno rešena dostopnost za invalide v Večnamenski kulturni dvorani v Murski Soboti. Člani sveta so smatrali, da projektant, ki ga je občina najela in plačala, ni projektiral v skladu z zakonom, ker ni omogočena direktna dostopnost gibalno oviranim invalidom, po zakonu pa je s projektiranjem in gradnjo dostopnost nujno zagotoviti. Glede na navedena opozorila so člani sveta od vodje za gospodarske in negospodarske dejavnosti in direktorja občinske uprave dobili zagotovila, da se bo poiskala rešitev. Sedaj se ugotavlja, da je za rešitev dostopnosti do Večnamenske kulturne dvorane za invalide financiranje predvideno v proračunu za leto 2014.

Glede izgradnje dvigal pri javnih zavodih in sicer v Zdravstvenem domu Murska Sobota, Pokrajinskem muzeju Murska Sobota in stavbi občine ter upravne enote pa se je občina s projekti prijavila v pripravo Programa za regionalni razvojni program od 2014 do 2020.

CILJ 5: PRAVICA DO ENAKIH MOŽNOSTI ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Način vključevanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v vrtce in osnovne šole poteka v skladu z določili Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 3/07 –UPB1). Zakon ureja področje šolanja in izobraževanja mladih z oviranostmi v Republiki Sloveniji ter spodbuja in podpira njihovo integracijo v sistem rednega izobraževanja in v različne izobraževalne ustanove.

- Otroci, ki imajo posebne potrebe se vključujejo tudi v redne oddelke šol ali vrtec. V vrtcu v Murski Soboti deluje en razvojni oddelek z znižanimi normativi, v katerega je lahko vključenih šest otrok s posebnimi potrebami. Dodatno strokovno pomoč in spremljanje izvaja defektolog in specialni pedagog. V desetih oddelkih vrtca pa so vključeni tudi invalidni otroci. V teh oddelkih je normativ vključenih otrok prav tako znižan. Tudi v okviru osnovnošolskega izobraževanja se normativi zmanjšajo, če so v razred vključeni invalidni otroci. Zmanjšani normativi zaradi vključenosti invalidnih otrok obstajajo tudi v osnovnih šolah v okviru Mestne občine Murska Sobota. Mestna občina Murska Sobota zagotavlja sredstva za dodatno strokovno pomoč, financira pa tudi 0,75 spremljevalca gibalno oviranemu otroku. Prav tako se v okviru srednješolskega izobraževanja zmanjšujejo normativi na razred, če je v razred vključena oseba s poškodbami vida. V tem primeru se normativ za en razred, ki je 30 učencev, zmanjša na 26 učencev.
- Zaradi različnih primanjkljajev imajo otroci tudi odločbe o usmeritvi. Takim otrokom pomoč zagotavljajo specialni pedagogi in defektologi. Mestna občina sofinancira delavce v primerih, kjer je zagotovljena pomoč s strani Ministrstva za šolstvo in šport premajhna.
- Društvo slepih in slabovidnih je v letu 2013 izvedlo usposabljanje za uporabo prilagojenih tehničnih pripomočkov, usposabljanje oseb z okvaro vida za ročna dela, opismenjevanje na prilagojeni računalniški opremi, tečaj orientacije in mobilnosti, usposabljanje za uporabo sodobne informacijske tehnologije, učenje vsakodnevnih veščin in usposabljanje za uporabo Braillove pisave. V posameznih društvih imajo tudi organizirane dopolnilne pomoči pri šolanju njihovih članov.

- Društvo gluhih in naglušnih se je v letu 2013 v Tednu vseživljenjskega učenja na štirih različnih lokacijah predstavilo s projektom »Predstavitev tehničnih pripomočkov za gluhe in naglušne«. S predstavitvijo društva so bili prisotni na »Tednu mobilnosti«, ki se je odvijala v Murski Soboti na temo: »S tisoč kolesi v mesto«. V letu 2013 je društvo izvedlo nadaljevalni tečaj znakovnega jezika gluhih, v sodelovanju z Ljudsko univerzo Murska Sobota izobraževanje na treh projektih in sicer na teme, ki so povezane s funkcionalno pismenostjo, računalništvom in pisnim komuniciranjem preko elektronske pošte.
- Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije je v letu 2013 dvakrat na mesec izvajalo likovne delavnice, zeliščarske delavnice v marcu, delavnice za ročna dela za članice društva – tedensko na sedežu društva. Prav tako so ob tednu vseživljenjskega učenja sodelovali z Ljudsko univerzo.
- Društvo Sožitje je v letu 2013 izvedlo ustvarjalne delavnice, razvijanje motoričnih in funkcionalnih spretnosti, glasbeno delavnico, učenje računalništva, zdravo prehranjevanje...
- Društvo invalidov Murska Sobota svojim članom omogoča različna izobraževanja, predvsem o zdravem življenju, zaposlovanju invalidov in pravic na področju enakih možnosti za invalide.
- Prav tako v Centru Naprej uporabnikom vsako leto nudijo izobraževalne programe v smislu obnavljanja starih znanj in pridobivanja novih tudi s pomočjo moderne tehnologije.

CILJ 6: PRAVICA DO DELA IN ZAPOSLOTITVE

Delo in zaposlovanje invalidnih oseb je že od nekdaj pereč problem. Delodajalci se praviloma neradi odločajo za zaposlitev invalidnih oseb, čeprav so pri tem deležni nekaterih bonitet s strani Sklada RS za spodbujanje zaposlovanja invalidov. Razlog, da do zaposlitve ne pride je pogostokrat v stroških prilagoditve delovnega mesta, ob čemer delodajalci niso dovolj seznanjeni z možnostjo sofinanciranja ustrezne prilagoditve iz javnih sredstev.

V Mestni občini Murska Sobota izvaja Center za poklicno rehabilitacijo enota Murska Sobota storitve zaposlitvene rehabilitacije. Osnovo za izvajanje dejavnosti predstavlja Zakon o zaposlitvi, rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. Zaposlitvena rehabilitacija predstavlja sklop storitev, s katerimi se povečuje zaposljivost invalidov in sicer tako, da se invalid usposobi za ustrezno delo, se zaposli, zaposlitev obdrži oziroma v njej napreduje ali da spremeni svojo poklicno kariero.

Invalidi se zaposlujejo v običajnem delovnem okolju, invalidskih podjetjih ter v podporni in zaščitni zaposlitvi na delih, ki ustrezajo njihovim sposobnostim. Za osebe, ki dosegajo manj kot 70 % delovne učinkovitosti, je Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji uvedel možnost zaposlovanja v zaposlitvenih centrih na zaščiteneh delovnih mestih. Na območju Pomurja delujejo trenutno štirje zaposlitveni centri – Zavod DETEL, OZARA, Zaposlitveni center Korenika in Zadruga Pomelaj, ki pomembno prispevajo k zaposlovanju oseb, ki se ne morejo zaposliti v običajnih delovnih okoljih.

- Mestna občina Murska Sobota je v letu 2013 odobrila sofinanciranje 46 programov javnih del, v katere je bilo vključenih 56 brezposelnih oseb. Občina je sofinancirala sredstva za plače v višini 15 % in regres za letni dopust za 39 udeležencev javnih del. Za invalide, ki so vključeni v javna dela občina sofinancira 5 % deleža plače in regres. Le to je sofinancirala dvanajstim invalidom, ki so bili vključeni v opravljanje javnih del na šolah, društvih in v drugih zavodih.

- Zaposlovanje invalidnih oseb v Mestni občini Murska Sobota in zavodih ter drugih pravnih osebah, katerih ustanoviteljica je Mestna občina Murska Sobota, poteka v obsegu z zakonskimi obveznostmi o kvotnem zaposlovanju invalidnih oseb, ki jo delodajalcem nalaga Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov.
- V Centru Naprej izvajajo program Zaposlitve pod posebnimi pogoji, ki zajema zaposlitev oz. delovno okupacijo, prilagajanje delovnih pripomočkov sposobnostim posameznika, razvijanje delovnih sposobnosti in spretnosti, uvajanje v delo, zagotavljanje pogojev za varno delo, načrtovanje in spremljanje delovnega procesa, nabavo sredstev za izvajanje programov, ter prodaja izdelkov. Zaposlitev pod posebnimi pogoji je del rehabilitacijskega načrta centra. Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih zaposluje dve invalidni osebi.
- Invalidska društva v sklopu izvajanja različnih programov izvajajo tudi program pomoči pri zaposlovanju, ki ga izvajajo na podlagi izkazanih potreb.

CILJ 7: ZAGOTAVLJANJE MATERIALNE VARNOSTI

Osnovo za zagotavljanje materialne in socialne varnosti zagotavljata Zakon o socialnem varstvu in Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki omogočata pridobitev denarnih socialnih pomoči tistim posameznikom in družinam, ki si materialne varnosti ne morejo zagotoviti sami in sicer zaradi okoliščin, na katere ne morejo vplivati, kot so nezaposlenost, invalidnost.

- Odlok o socialni pomoči v Mestni občini Murska Sobota določa, da če se posameznik znajde v materialni stiski, izkoristil pa je že vse druge možnosti, da si zagotovi socialno varnost, lahko prosi za dodelitev enkratne občinske pomoči. V letu 2013 je bila pomoč v tej obliki dodeljena skupno 423 občanom naše občine, med katerimi so tudi invalidne osebe. Sofinancirali smo tudi stroške šole v naravi za invalidne otroke. Sredstva za te namene so zagotovljena v proračunu.
- Subvencioniramo tudi najemnine za neprofitna stanovanja, kot tudi tržne, s čemer se omogoča večja možnost ohranjanja najemnih razmerij.
- V letu 2013 smo v treh primerih krili delne stroške bivanja invalidov v stanovanjskih skupnostih.
- V invalidskih društvih imajo zagotovljena tudi določena sredstva za nudenje finančne pomoči socialno ogroženim invalidom. Tako je Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih v letu 2013 nudilo finančno oziroma materialno pomoč osemnajstim uporabnikom v obliki prilagojenih tehničnih pripomočkov za osebe z okvaro vida

CILJ 8: SKRB ZA ZDRAVJE

Mestna občina Murska Sobota v skladu z zakonodajo na področju zdravstvenega varstva zagotavlja in spremlja delovanje primarnega zdravstvenega varstva, ki zajema dejavnosti splošne medicine, otroškega, šolskega in mladinskega zdravstvenega varstva, zdravstveno varstvo žensk, zobozdravstvo odraslih in otrok ter mladine, ortodontijo, patronažno službo in fizioterapijo ter lekarniško dejavnost.

- Razlik pri obravnavah v okviru zagotavljanja dostopnosti do zdravstvene in lekarniške dejavnosti zdravstveno osebje ne dela, saj imajo enake možnosti invalidne osebe in ostali koristniki zdravstvenih in lekarniških storitev.

- Problem se pojavlja pri zagotavljanju pravice oseb z okvaro sluha, ki izhaja iz Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika, zaradi možnosti dostopnosti do tolmača znakovnega jezika.
- Mestna občina v skrbi za zdravje financira tudi različne programe invalidskih organizacij in društev, ki se izvajajo prav z namenom izboljšanja zdravja in izboljšanja kvalitete življenja svojih članov. Aktivnosti so navedene pod ciljem 2.

CILJ 9: SPODBUJANJE IN ZAGOTAVLJANJE PREVICE DO DRUŽINSKEGA ŽIVLJENJA IN OSEBNE INTEGRITETE

- Mestna občina Murska Sobota ljudem z različnimi oblikami invalidnosti zagotavlja raznovrstno podporo pri aktivnem vključevanju v vsakdanje življenje, z izvajanjem različnih programov. Organizira družinski piknik za vse družine iz naše občine, na katerem je dan poudarek druženju in medsebojnem spoznavanju. Prav tako so organizirane tudi prireditve v sklopu Soboškega poletja.
- Invalidska društva pri izvajanju programov vključujejo tudi svojce v programe pomoči družinam s slepimi oziroma slabovidnimi člani, gluhi in naglušni člani in drugimi invalidi, ki so vključeni v posamezno društvo. Posebej imajo organizirane tudi skupine za samopomoč in posebne programe usposabljanja svojcev in drugih oseb iz okolja, ki čutijo potrebo in želijo na korekten način pristopiti in pomagati invalidnim osebam. V posebnih socialnih programih se še posebej aktivirajo svojci paraplegikov, saj so v večini primerov paraplegiki in tetraplegiki odvisni od pomoči spremljevalcev, kar so po navadi svojci. Dejansko se svojci v dejavnosti društev vključujejo pri vseh invalidskih društvih, kajti invalidi potrebujejo pomoč, pa naj gre za spremljanje ali druge oblike pomoči.

CILJ 10: VKLJUČEVANJE IN UDEJSTVOVANJE V KULTURNIH DEJAVNOSTIH

Kot izvajalci kulturnih programov se invalidske organizacije in društva, kot ustvarjalci na področju kulture, s strani Mestne občine Murska Sobota sofinancirajo preko razpisov na področju kulture, v okviru katerega imajo enake pogoje kot vsi ostali ustvarjalci in izvajalci na področju kulture.

- Mestna občina Murska Sobota sofinancira vse vstopnice za kulturne prireditve v večnamenski kulturni dvorani.
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je v letu 2013 izvedlo kulturno prireditev izključno s slepimi in slabovidnimi osebami pod motom »Hoja v temi, življenje v svetlobi«, komorna pevsko skupina društva je nastopila na Miklavževanju v hotelu Diana, okoli 20 oseb z okvaro vida pa redno obiskuje kulturne prireditve v Mestni občini Murska Sobota. Center Naprej ob različnih priložnostih pripravlja različne kulturne točke s svojimi uporabniki in za njih.
- Pri kulturnem udejstvovanju članov Društva gluhih in naglušnih so se v letu 2013 člani udeležili prireditve ob Mednarodnem dnevu gluhih, medkulturnega in družabnega srečanja invalidskih organizacij in društev, pripravili so Božično-novoletni sprejem otrok z okvaro sluha s krajšim kulturnim programom. Tudi člani Medobčinskega društva invalidov Murska Sobota so se udeležili številnih kulturnih prireditev.
- V okviru javnega razpisa za izbor kulturnih projektov, ki jih v posameznem letu sofinancira Mestna občina Murska Sobota, se sofinancirajo kulturni projekti na področjih uprizoritvene umetnosti in glasbene umetnosti, ki so namenjene tudi invalidom.

- V mesecu oktobru in sicer 4. 10. 2013 je bilo organizirano medkulturno in družabno srečanje invalidskih organizacij in društev v prostorih Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije, na katerem je bil izveden kulturni program in druženje članov društev z organizirano pogostitvijo. Na srečanju so bile izvedene tudi posamezne športne aktivnosti.

CILJ 11: VKLJUČEVANJE IN UDEJSTVOVANJE V ŠPORTNE IN REKREACIJSKE DEJAVNOSTI

Šport oziroma rekreativna vadba preprečujeta nastanek številnih bolezni in bolezenskih stanj, ki lahko nastanejo zaradi prvotne oviranosti in predstavljajo pri mnogih vrstah invalidnosti tudi eno izmed oblik rehabilitacije.

- Invalidske organizacije in društva v okviru svoje dejavnosti posvečajo veliko pozornost športno rekreacijskemu udejstvovanju svojih članov. Njihove programe športa in rekreacije Mestna občina Murska Sobota sofinancira preko razpisov na področju športa.
- Društvo slepih in slabovidnih je v sklopu organiziranja in izvedbe športno-rekreativnih in šahovskih aktivnosti v letu 2013 organiziralo dvajset športnih aktivnosti v showdownu, kegljanju, atletiki, planinskem pohodu, plavanju, teku na smučeh in drugo. Organizirali so tudi 8. Mednarodno srečanje v vrtnem kegljanju in šahu med drugimi društvi iz Slovenije in drugimi društvi iz dveh držav.
- Društvo paraplegikov izvaja športne panoge: streljanje, kegljanje, športni ribolov, atletika, spretnostne vožnje, vrtno kegljanje in balinanje. Društvo ima lastne prostore za izvajanje rekreacijske dejavnosti. Društvo invalidov Murska Sobota izvaja osem rekreativno športnih panog za katere imajo urnik vadbe oziroma udeležbe. Društvo gluhih in naglušnih organizira športne aktivnosti v bowlingu, balinanju, športnem ribolovu, orientacijskem teku, tenisu, smučanju in šahu.
- Invalidska društva sodelujejo tudi na specialnih olimpijadah, regijskih, državnih in mednarodnih tekmovanjih, organizirajo zimske športne dneve, zimske športne igre in podobno.

CILJ 12: DELOVANJE INVALIDSKIH ORGANIZACIJ V OBČINI IN NJIHOVO VKLJUČEVANJE V OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA

Mestna občina Murska Sobota redno spremlja potrebe invalidnih oseb predvsem preko Sveta za invalide, ki je županovo posvetovalno telo. Svet za invalide, v katerega so enakopravno vključeni predstavniki invalidskih organizacij in društev, ki delujejo na območju Mestne občine Murska Sobota, ima nalogo, da spremlja in koordinira aktivnosti za uresničevanje Akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Murska Sobota in praviloma enkrat letno poroča županu in mestnemu svetu o izvajanju akcijskega načrta.

- Invalidska društva in posamezniki imajo možnost neposrednega kontakta tudi s pristojnimi službami mestne uprave Mestne občine Murska Sobota in z županom preko njegovih srečanj z občani.
- Mestna občina ima v okviru skrbi za starejšo populacijo, med katero so tudi invalidi, ustanovljen Koordinacijski odbor za varstvo starejših, katerega naloge so:
 - o spremljanje in predlaganje smernic in politike za varstvo starejših na lokalni in državni ravni,

- povezovanje in usmerjanje vseh dejavnikov, ki skrbijo za starejše občane s ciljem enotnega in učinkovitejšega razreševanja problematike starejših občanov v Mestni občini Murska Sobota,
 - dajanje smernic za razreševanje problematike starejših ljudi v Mestni občini Murska Sobota,
 - organiziranje in spodbujanje akcij za izkazovanje pozornosti in pomoči starejšim občanom ter opravljanje drugih nalog na področju varstva starejših občanov.
- Same invalidske organizacije in društva so ustanovile tudi Koordinacijski odbor invalidskih organizacij in društev, ki koordinira njihovo delo in delovanje ter predlaga posamezne aktivnosti.

CILJ 13: MEDNARODNO SODELOVANJE IN SPREMLJANJE POSEBNIH POTREB ZA INVALIDE

- Mestna občina Murska Sobota sodeluje v projektu Z železno voljo za boljše življenje v obmejnih regijah Slovenije in Madžarske z akronimom HU-SLO Iron Will, ki je sofinanciran s Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija Madžarska 2007 – 2013. Specifični cilji projekta pa so: vzpostavitev čezmejne mreže, informiranje invalidov o zdravem življenjskem slogu, utrditev družbenih stikov invalidov, ki živijo v obmejnih regijah, zmanjšanje informacijske neenakosti ter ohranjanje tradicionalnih ljudskih poklicev.
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Murska Sobota je z Društvom slepih Lenti in Društvom slepih Čakovec in Ptuj v letu 2013 podpisalo aneks k dogovoru o medsebojnem sodelovanju na področju športno rekreativnih dejavnosti, prireditve v okviru mednarodnega dneva bela palica in drugih podobnih aktivnostih. Organizirana je bila tudi mednarodna konferenca o tehničnih pripomočkih s ciljem usposabljanja slepih in slabovidnih oseb za dejansko uporabo dostopnih tehničnih pripomočkov v vsakdanjem življenju.
- Medobčinsko društvo invalidov Murska Sobota izvaja projekt EQUITY – enakost invalidov v obmejnem območju avstrijske Štajerske, Pomurja in Podravja. V okviru projekta vključujejo tako invalide, kakor tudi ne invalidne osebe, predstavnike občin in s tem osveščajo širšo javnost o potrebah integracije invalidnih oseb na področju rekreativno športne vključenosti v društvih. Društvo gluhih in naglušnih se je udeležilo dveh mednarodnih projektov v Luksemburgu in Pragi.
- Center Naprej je vodilni partner v projektu z naslovom »Preventivne storitve za osebe po možganskih poškodbah«. Osrednje planirane aktivnosti so: analiza in primerjava obstoječih programov v Sloveniji in na Madžarskem ter priprava skupnih dokumentov, sodelovanje na področju izobraževalnih dejavnosti, priprava preventivnih programov in programov za dvig osveščenosti, ureditev več funkcijskih objektov v obeh državah, dejavnost informiranja in obveščanja...

III. ZAKLJUČEK

Mestna občina Murska Sobota je sprejela Akcijski načrt za neodvisno življenje invalidov za obdobje 2011-2015. Zavedamo se, da akcijski načrt še ni v celoti realiziran, oziroma zastavljeni cilji niso v celoti uresničeni. Vendar ugotavljamo, da so uresničene tudi dodatne nepredvidene aktivnosti, ki jih je Mestna občina Murska Sobota v tem času izvedla.

Prizadevanja za neodvisno življenje invalidov ne morejo biti časovno določena. Naloga občine je, da v okviru svojega delovanja invalidski problematiki stalno posveča znaten del pozornosti.

Kot smo že zapisali, je eno izmed temeljnih vodil Mestne občine Murska Sobota zagotavljanje čim bolj ugodnih razmer za vsestransko dobrobit njenih občanov, kar uresničuje z ustvarjanjem pogojev, v katerih imajo, ob upoštevanju in spoštovanju različnosti, vsi enake možnosti dostopa do skupnih dobrin, možnosti kvalitetnega bivanja in udeležbe v družbenem življenju občine. Pri tem je prav posebna skrb namenjena občankam in občanom, ki bi zaradi različnih življenjskih okoliščin utegnili biti prikrajšani. Zato bo Mestna občina Murska Sobota prizadevanja in aktivnosti za izboljševanjem pogojev za življenje invalidov izvajala trajno.

IV. PRILOGE

- Predavanje o invalidnosti OŠ III Murska Sobota – Abraham Eva
- Vestnik – Knjigo zamenjali za belo palico
- Vestnik – Srečanje slepih in slabovidnih – domači najuspešnejši
- Vestnik – slepi bodo listali po knjigah
- Soboške novine – nič o invalidih brez invalidov
- Seminar – podpora invalidom v delovnem okolju
- Sobotainfo – slepi niso siromaki
- Sobotainfo – slepi niso siromaki – slike
- Soboške novine – osmo mednarodno srečanje društev slepih in slabovidnih
- Soboške novine – za invalide – dan mobilnosti
- Hiša sadeži družbe spletna stran – ne tako, ampak tako
- Soboške novine – Srečanje starejših občanov v Murski Soboti
- Soboške novine – Naj prostovoljci
- Soboške novine – Nove javne sanitarije prilagojene invalidom
- Zakonsko določene pravice invalidov do dostopa javnih dobrin in storitev
- Poročilo Društva gluhih in naglušnih
- Poročilo Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Murska Sobota
- Poročilo Društva invalidov Murska Sobota
- Poročilo Društva Sožitje Murska Sobota
- Poročilo Center Naprej enota Murska Sobota
- Poročilo Združenje multiplo skleroze Slovenije – Pomurska podružnica

O B R A Z L O Ž I T E V :

1. PRAVNI TEMELJ

Zakon o lokalni samoupravi v 21. členu določa, da občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena, ki jih določi s splošnimi akti občine in so določene z zakonom. Med drugim ta člen določa tudi, da občina zadovoljuje potrebe svojih prebivalcev, skrbi za invalide ...

2. RAZLOGI IN CILJI AKTA

Mestna občina Murska Sobota se je k sprejetju in pripravi Akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Murska Sobota zavzemala s pristopom k projektu »Občina po meri invalidov«, k kateremu je bila povabljena s strani Društva invalidov Murska Sobota in URI SOČA Murska Sobota. Za pripravo akcijskega načrta in pridobitev listine »Občina po meri invalidov« je bila najprej opravljena analiza o položaju invalidov v Mestni občini Murska Sobota. Omenjeno analizo je pripravila delovna skupina s predstavniki in predstavnicami invalidskih organizacij in društev, ki je bila imenovana s sklepom župana št. 141-0001/2010, z dne 9. 6. 2010. Po obravnavi in sprejetju analize o položaju invalidov v Mestni občini Murska Sobota je bila dne 3. 12. 2010 organizirana okrogla miza, na kateri se je spregovorilo o problematiki invalidov in sprejelo predloge in pobude za vključitev v akcijski načrt.

Za zagotavljanje pogojev ter pripravo, sprejemanje in izvrševanje ukrepov za polno vključenost invalidnih oseb v družbo je v prvi vrsti pristojna država. Lokalne skupnosti se v uresničevanje te politike vključujejo preko izvrševanja zakonskih obveznosti, v okviru svojih možnosti pa delujejo tudi širše.

Mestna občina Murska Sobota si prizadeva za zagotavljanje čim bolj ugodnih razmer za vse občane in tudi za invalide, kar uresničuje z ustvarjanjem pogojev, ob upoštevanju in spoštovanju različnosti, za vse enake možnosti dostopa do skupnih dobrin, možnosti kvalitetnega bivanja in udeležbe v družbenem življenju občine.

Aksijski načrt se nanaša na obdobje do leta 2015 in predvideva raznovrstne ukrepe, k izvedbi katerih se lahko zaveže občina, ob upoštevanju zakonskih pristojnosti ter finančnih in drugih možnosti v danem obdobju. Mestni svet Mestne občine Murska Sobota je Aksijski načrt sprejel 15. septembra 2011. Poročilo prikazuje izvedene akcije in aktivnosti iz Aksijskega načrta in je sestavni del prizadevanj za izvrševanje zastavljenih in sprejetih ciljev.

Po merilih Zveze delovnih invalidov Slovenije je naša občina izpolnila pogoje za pridobitev liste »Občina po meri invalidov«, ki ji je bila podeljena 4. 12. 2012. Vsakoletno pa bo občina do konca leta 2015, do katerega so sprejete aktivnosti za izpeljavo akcijskega načrta, morala letno izdelati poročilo o aktivnostih, ga posredovati županu ter Zvezi delovnih invalidov Slovenije. Poročilo so obravnavale tudi invalidske organizacije.

Poročilo prikazuje izvedene cilje, ki so bili zastavljeni v akcijskem načrtu in sicer 13 ciljev. Tudi v letu 2013 je bil največji poudarek dan osveščanju javnosti o različnih vrstah invalidnosti, kajti le poznavanje stanja in problematike invalidnosti je tisti faktor, ki lahko največ prispeva k temu, da se invalidom dejansko

zagotavljajo enake možnosti za življenje in delo. Izvedene so bile različne aktivnosti v lokalnem okolju in okolju samih invalidskih društev.

Poudarek je dan zagotavljanju socialne varnosti za invalide in ostalo starejšo populacijo. Zagotavljanje tega cilja je pomembno, ker le človek, ki ima zagotovljene najosnovnejše temeljne materialne potrebe, lahko občuti varnost in se posveti potrebam na področju celotnega spektra, ki ga predstavlja življenje. Kot je v poročilu razvidno iz cilja 3 in cilja 7, je bilo strojeno veliko aktivnosti za izvajanje programov in storitev in vključevanja v vsakdanje življenje v domačem okolju.

Tudi ostali cilji, ki jih nismo posebej razlagali so imeli pomemben vpliv za uresničevanje neodvisnega življenja invalidov.

Pomembno je, da občina v skladu z akcijskim načrtom, s svojimi aktivnostmi v vsakem letu izvajanja akcijskega načrta sledi zadanim nalogam pod ciljem 4 to je zagotavljanje dostopnosti invalidom do gradbenih objektov,... Tako so bile v letu 2013 izvedene zastavljene naloge in še naloge, ki se pri izvajanju akcijskega načrta sproti pojavljajo. Občina bo tudi v letu 2014 izboljševala pogoje dostopnosti za gibalno ovirane občane.

Tudi pod ciljem 5 – zagotavljanje pravice do enakih možnosti za vzgojo in izobraževanje je bilo izvedeno veliko aktivnosti, ki prispevajo in popestrujejo možnosti vseživljenjskega učenja in aktiviranja. Prav tako je pomembno, da je bilo veliko narejenega na kulturnem, športnem in mednarodnem delovanju invalidskih organizacij in društev.

Kot je razvidno iz poročila je Mestna občina realizirala vse navedene aktivnosti, ki so bile v Akcijskem načrtu določene za posamezno leto in uresničuje tudi cilje, ki se izvajajo trajno. Izvajanje Akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov bo tudi v bodoče spremljal Svet za invalide, ki ga je imenoval župan in Koordinacija invalidskih organizacij in društev.

3. P R E D L O G

Mestnemu svetu Mestne občine Murska Sobota predlagamo, da sprejme Poročilo o uresničevanju Akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Murska Sobota za leto 2013.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Sprejetje Poročila o uresničevanju Akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Murska Sobota za leto 2013 nima finančnih posledic, ki bi vplivale na proračun Mestne občine Murska Sobota.

Gradivo pripravil:

Oddelek za gospodarske in
negospodarske dejavnosti

Predlagatelj:

Anton ŠTIHEC, univ.dipl.inž.grad

Ž U P A N